

Kvalitetskrav för utförare av hälso- och sjukvårdsuppgifter

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Skara kommun har ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende. Ansvaret omfattar den kommunala hälso- och sjukvården inklusive rehabilitering och habilitering som ges av distriktssköterska/sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast. Omvårdnadspersonal kan utföra hälso- och sjukvårdsuppgifter på delegation eller ordination av leg yrkesgrupper. Personalens insatser skall präglas av kompetens, kontinuitet och samverkan. Den enskilde har rätt till god vård enligt hälso- och sjukvårdslagen. Hälso- och sjukvård omfattar såväl förebyggande som direkt sjukvårdande insatser. Arbetsätt och insatser skall anpassas efter den enskildes förutsättningar och behov och utföras med respekt för den enskilde.

Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), HSL reglerar insatser som ges till enskilda för att förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Dessa insatser ska ges i samverkan med övrig lagstiftning. Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården (SOSFS 2011:9) anger närmare grunderna för det systematiska kvalitetsarbetet. De riktlinjer och rutiner som finns inom Omsorgsförvaltningen gäller även för verksamheter som utför insatser på uppdrag av eller via avtal med Omsorgsförvaltningen.

Riktlinjerna i denna sammanställning berör samtliga vårdutförare helt eller delvis i tillämpliga delar. Dokumenten uppdateras kontinuerligt och nya handlingar inom vårdområdet tillkommer kontinuerligt i olika samverkansgrupper både extern som intern.

Innehållsförteckning

<i>KVALITETSKRAV FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRDUPPGIFTER</i>	<i>4</i>
Kvalitetskrav hur kontakt tas med läkare och leg hälso- och sjukvårdspersonal.....	4
Kvalitetskrav för rapportering	4
Kvalitetskrav vid delegering/anvisning.....	4
Kvalitetskrav för läkemedelshantering.....	5
Kvalitetskrav för dokumentation och förvaring av handlingar	5
Kvalitetskrav för medicintekniska produkter	6
Kvalitetskrav för hygienrutiner	6
Kvalitetskrav för risk- och avvikelshantering	7
Kvalitetskrav för tandvård och munhygien	7
Kvalitetskrav vid vård i livets slut.....	8
Kvalitetskrav för KLARA och samordnad vårdplanering	8
<i>KVALITETSKRAV FÖR MEDICINTEKNISKA PRODUKTER</i>	<i>9</i>
Användning av medicintekniska produkter.....	9
Kvalitetskrav för användande av lyft	9
Kvalitetskrav för kunskaper i förflyttningsteknik	10
Kvalitetskrav för rehabiliterande synsätt.....	10
<i>AKTUELLA DOKUMENT FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRD.....</i>	<i>11</i>
Hälso- och sjukvård – övergripande lagar, och avtal etc.	11
Ansvar	11
Vårdprogram	11
Vårdhandboken med lokala anvisningar	11

KVALITETSKRAV FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRDUPPGIFTER

Kvalitetskrav hur kontakt tas med läkare och leg hälso- och sjukvårdspersonal

Personal i hemvårdsgruppen skall följa Omsorgsförvaltningens riktlinjer hur man skall kontakta sjuksköterska eller läkare när vårdtagarens tillstånd förändras

Dokument

Omsorgsförvaltningens dokument ”Riktlinjer för läkare- och sjuksköterskekontakt”

Krav

Legitimerad sjuksköterska ska alltid kunna nå omvårdnadspersonal eller annan företrädare för utföraren via telefon

Omvårdnadspersonal skall omedelbart kunna få tag i tjänstgörande sjuksköterska

Omvårdnadspersonalen skall i första hand kontakta tjänstgörande sjuksköterska när vårdtagarens hälsotillstånd förändras för de som har hemsjukvård.

Kvalitetskrav för rapportering

Rapportering är en av grundförutsättningarna för att kunna bedriva en god och säker vård. Sjuksköterskan bör träffa personalen minst en gång/vecka för rapport. Däremellan skall personal ta kontakt med respektive ansvarig sjuksköterska och/eller arbetsterapeut/sjukgymnast när behov föreligger.

Kvalitetskrav vid delegering/anvisning

Socialstyrelsens föreskrifter 1997:17

Om en person har valt en annan utförare än kommunen kan det innebära att utförarens personal får utföra hälso- och sjukvårdsuppgifter på delegation från kommunens legitimerade personal. Omvårdnadspersonal kan även utföra viss kommunal hälso- och sjukvård efter instruktion av legitimerad personal.

Delegering av medicinska arbetsuppgifter skall alltid utföras enligt gällande författningar och MAS riktlinjer. Det finns möjlighet för legitimerad personal att delegera arbetsuppgifter till reellt kompetent personal. En delegering ska alltid vara skriftlig, personlig och tidsbegränsad. Den utbildning som ges i samband med delegeringen följs av en muntlig eller skriftlig kunskapstest. Utföraren skall tillse att personalen har den kompetens som erfordras för att kunna utföra delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter.

Dokument

Omsorgsförvaltningens dokument ”Riktlinjer vid delegering inom hälso- och sjukvård”

Krav

Delegerade/ordinerade arbetsuppgifter skall utföras enligt gällande ordination eller delegeringsbeslut.

Att det finns omvårdnadspersonal med lämplig utbildning och erfarenhet för att kunna ta emot delegerade och eller ordinerade arbetsuppgifter.

Enhetschefen skall ta hänsyn till så att det finns personal med delegeringar vid schemaplanering.

Enhetschef/motsvarande hos berörd verkställande enhet skall fortlöpande hålla sig underrättad om aktuella delegeringar

Att leg personal informeras om mottagaren av en delegation saknar kompetens för uppgiften

Om det av någon anledning inte finns personal som kan utföra delegerad uppgift vid given tidpunkt vid t.ex. plötsligt bortfall skall sjuksköterskan i kommunen kontaktas.

Kvalitetskrav för läkemedelshantering

Socialstyrelsens föreskrifter 2000:1/2001:17

Utförare skall följa de av Omsorgsförvaltningens gällande rutiner för läkemedelshantering. En lokal rutin skall finnas på varje enhet/område.

Dokument

Omsorgsförvaltningens dokument "Läkemedelshantering" samt en lokal upprättat rutin.

Krav

Personal skall följa de lokala rutinerna för läkemedelshantering på enheten/området.

Kvalitetskrav för dokumentation och förvaring av handlingar

Patientdatalagen (SFS 2008:355)

Socialstyrelsens föreskrifter 2008:14

Utföraren ansvarar för att dokumentation sker i enlighet med Patientdatalagen och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2008:14. Utföraren ska följa kommunens riktlinjer i tillämpliga delar. Dokumentation av kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser som genomförs på delegation skall dokumenteras enligt Omsorgsförvaltningens rutiner för dokumentation i patientjournal. Aktuella utförare skall få information om vad som händer den enskilde. Personal skall ha tillgång till den hälso- och sjukvårdsdokumentation som är nödvändig rörande de personer de utför insatser hos.

Utförare ska tillse att alla inkommande, upprättade eller utgående handlingar i verksamheten förvaras på ett betryggande sätt. Journalhandlingar skall förvaras i ett låsbart utrymme när de inte finns under betryggande övervakning. Utföraren ska följa kommunens arkivreglemente.

Dokument

Omvårdnadsförvaltningens dokument "Riktlinjer för dokumentation av hälso- och sjukvårdsinsatser för omvårdnadspersonal"

Krav

Att arbetsuppgifter som utförs på delegering signeras på den för arbetsuppgiften avsedd signeringslista

Signeringslistan skall lämnas till ansvarig leg personal vid månadens slut

Att annan information av vikt runt den delegerade eller ordinerade arbetsuppgiften dokumenteras och betraktas som en journalhandling

När ett ärende av hälso- och sjukvårdsinsatser har upphört skall dokumentationen lämnas till ansvarig sjuksköterska.

Kvalitetskrav för medicintekniska produkter

Lagen om medicintekniska produkter (SFS 1993:584)

Socialstyrelsens föreskrifter 2008:1

Dokument

Omsorgsförvaltningens dokument, ”Kvalitetssäkring av MTP” .

Samverkan inom Västra Götaland – ”Handbok för förskrivning av hjälpmedel ”

Krav

Att utföraren följer Omsorgsförvaltningens riktlinjer samt Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården (SOSFS 2008:1).

Hjälpmedlet skall skötas och underhållas enligt bruksanvisning

Omvårdnadspersonalen får endast använda sådan utrustning som man har kompetens för

Att det skall finnas minst ett MTP-ombud på enheten och som deltar i kommunens årliga utbildning

Kvalitetskrav för hygienrutiner

Socialstyrelsens föreskrifter om Basal hygien 2007:19

Socialstyrelsens föreskrifter om Smittförande avfall 2005:26

Utförare skall bedriva en verksamhet med god hygienisk standard och förebygga vårdrelaterade infektioner. Att förebygga vårdrelaterade infektioner är en viktig del i vårdens kvalitets- och patientsäkerhetsarbete. Alla vårdrelaterade infektioner är avvikelser och skall registreras.

Dokument

Omsorgsförvaltningens dokument, ”Rutiner för arbetskläder inom Omsorgsförvaltningen”

”Riktlinjer för vårdhygieniska rutiner för vårdpersonal”

Krav

Utföraren skall tillhandahålla skyddskläder och skyddsutrustning

Vara uppdaterad och väl insatt i de hygienrutiner som är gällande

Utbildning och kontinuerlig kompetensutveckling i vårdhygien

Egenkontroll av system, processer och resultat som gäller vårdhygien

Registrera/anmäla vårdrelaterade infektioner

Kvalitetskrav för risk- och avvikelshantering

Socialstyrelsen föreskrifter 2005:28

Med avvikelse avses en icke förväntad händelse i verksamheten som medfört eller skulle kunna medföra risk eller skada för vårdtagaren. Omsorgsförvaltningens rutiner för avvikelshantering skall tillämpas. Då en avvikelse inträffat skall en omedelbar kontakt tas med ansvarig sjuksköterska samt en rapport om avvikelse skall lämnas. Detta görs på formuläret ”Avvikelserapport Hälso- och sjukvård”. Avvikelser med hjälpmedel som har varit inblandat rapporteras till arbetsterapeut. Samtliga avvikelserapporter skall lämnas till medicinskt ansvarig sjuksköterska.

Dokument

Omsorgsförvaltningens dokument ” Riktlinjer för avvikelshantering”

Krav

Utföraren ska se till att personalen har kunskaper om att identifiera och rapportera fel och brister

Samtliga avvikelser skall analyseras i verksamheten. Verksamheten skall arbeta med Risk- och Händelseanalys.

Kvalitetskrav för tandvård och munhygien

Tandvårdsenheten är en sammanhållande enhet för övergripande tandvårdsfrågor i Västra Götalandsregionen. Kommunens personal skall enligt Tandvårdförordningen 1998:1 338 vara regionen behjälplig med att avgöra vilka som ingår i personkretsen samt informera berörda personer om vilka möjligheter som finns. Reformen består av två delar ”Uppsökande verksamhet” och ”Nödvändig tandvård”. Personer som omfattas av tandvårdsreformen har rätt till uppsökande verksamhet dvs. man får vid besöket en munhälsobedömning och individuell rådgivning som är avgiftsfri. Munhälsobedömning sker i det egna hemmet. För de behandlingsinsatser som kan bli aktuella betalar personen den öppna hälso- och sjukvårdstaxan.

Dokument

Omvårdnadsförvaltningens PM om munhälsobedömning och nödvändig tandvård

Särskilt tandvårdsstöd med munhälsobedömning – <http://vgr.se/sv/Vastra-Gotalandsregionen/Tandvardsenheten/Regionens-tandvarsstod/For-intygsutfardare/>

Krav

Identifiera dem som tillhör personkretsen

Informera om uppsökande verksamhet och erbjuda munhälsobedömning

Vara kontaktlänk (boka tider, se till att patienten kommer iväg till tandvården, vid behov följa med)

Delta i utbildningsinsatser

Ta emot instruktioner om fortsatt munvård

Ge munvård utifrån instruktioner

Anmäla avvikelse om samarbetet inte fungerar som det är tänkt

Kvalitetskrav vid vård i livets slut

Socialstyrelsens föreskrifter om kriterier för att bestämma människans död 2005:10
Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 1982:763 § 18).

Den svårt sjuke bör ha valmöjlighet att kunna bestämma var hon/han vill dö. Det skall vara lätt för en vårdtagare att få kontakt och akut hjälp. De skall veta vart de skall vända sig för att få information och hjälp och vården skall finnas till hands när de behöver den. Det skall kunna erbjudas erfaren personal som kan vaka hos vårdtagaren om behov föreligger. Ingen skall behöva att dö ensam om inte den döende uttryckligen ber om det.

Ansvar att ta hand om avlidna för de personer som är inskrivna i hemsjukvård framgår i hälso- och sjukvårdslagen. Hälso- och sjukvårdsansvaret omfattar omhändertagande av avlidna samt transport och ev. förvaring av den avlidne

Utförare skall följa de dokument som finns upprättad av Omsorgsförvaltningen eller tillsammans med primärvård eller Skaraborgs sjukhus.

Dokument

Omsorgsförvaltningens dokument, "Handlingsplan vid vård i livets slut"

"Riktlinjer vid dödsfall och omändertagande av avliden inom särskilt boende och hemsjukvård"

Lokal anvisning "Omhändertagande av svårt sjuka och döda vid olika religiösa och etniska bakgrunder"

Vårdprogram "Vård i livets slutskede"

Krav

Personal som vårdar ska ha god utbildning i palliativ vård

Det skall finnas personal som kan ge medicinska vårdinsatser dygnet runt alla dagar i veckan
Personalen skall vara väl insatt i vårdtagarens behov av vård och skapa tilltro genom att ha ett professionellt förhållningssätt

Det skall kunna erbjudas erfaren personal som kan vaka hos vårdtagaren om behov föreligger

Kvalitetskrav för KLARA och samordnad vårdplanering

Socialstyrelsens föreskrift om samordnad vårdplanering 2005:27

Lag om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård SOSFS 2005:27

Dokument

Vårdsamverkan Skaraborg se vårdplanering – dokumentbibliotek

Samordnad vårdplanering SVPL-KLARA

Omsorgsförvaltningens dokument " Lokala rutiner för samordnad vårdplanering i Skara kommun"

Krav

Rutiner för samverkan och informationsöverföring skall följas

Utförare skall ha tillgång till KLARA

Vid sjukhus/vårdcentralsbesök skall en "Vårdbegäran" skickas med vårdtagaren

Utförare skall kunna ta emot utskrivningsklar vårdtagare till hemmet inom tidsram för betalningsansvar

KVALITETSKRAV FÖR MEDICINTEKNISKA PRODUKTER

Användning av medicintekniska produkter

Socialstyrelsens dokument SOSFS 2008:1 "Användning av medicintekniska produkter inom hälso- och sjukvården"

Personal ska ha den kunskap som krävs för användning av medicintekniska produkter och följa socialstyrelsens föreskrifter samt kommunens riktlinjer för handhavande av medicintekniska produkter. Minst ett MTP-ombud skall utses på varje arbetsplats och delta i kommunens årliga utbildning.

MTP-ombuden skall:

- Vara informerad om nyheter om MTP
- Vara en kontaktlänk ut till övriga i personalgruppen så att kvalitetssäkring av MTP tas upp som en punkt på APT.
- Informera såväl nyanställd personal som vikarie om vad kvalitetssäkring av MTP innebär
- Upprätta rutiner för rengöring samt funktionskontroll av hjälpmedel tillsammans med verksamhetschefen

Krav vid tillbud med medicintekniska produkter

Personal som hanterar medicintekniska produkter skall ha kunskap om vilket ansvar man har att rapportera problem, risker och nya behov av t.ex. ett hjälpmedel som man uppmärksammar. Personalen skall ha kunskap om vilka regler som gäller vid ev. olycka eller tillbud då ett hjälpmedel är inblandade och till vem de skall vända sig

Dokument

Omsorgsförvaltningens dokument "Kvalitetssäkring av medicintekniska produkter"

Kvalitetskrav för användande av lyft

Personal skall genomgå utbildning så att de kan använda och sköta lyft, lyftsele och lyfttillbehör.

Krav för användning av lyft

Lyft med personlyft ska alltid utföras med minst två personal

Personal skall ha kunskap om:

Risker vid användande av personlyft

Handhavande av lyft, lyftsele, och lyfttillbehör

Vart man vänder sig om lyften, lyftsele eller tillbehör är trasigt

Vart man vänder sig om lyftsituationen förändras

Kvalitetskrav för kunskaper i förflyttningsteknik

Teoretiska kunskaper

- Genomgång av principerna för skadefri arbetsteknik samt olika typer av arbetsskador
- Hur man på bästa sätt arbetar ergonomiskt i förflyttningssituationer, t.ex. genom tyngdöverföringar och information om kroppens belastningsgränser
- Hur man arbetar utifrån ett rehabiliterande synsätt där patienten aktiveras i möjligaste mån utifrån sin förmåga
- Diskussion kring vikten av bemötande, lyhördhet samt betydelsen av samspel med patienten

Praktiska kunskaper

- Praktisk genomgång av olika förflyttningar
- Aktivering av patienten i olika förflyttningssituationer
- Personalen skall kunna arbeta ergonomiskt med korrekt arbetsteknik

Kvalitetskrav för rehabiliterande synsätt

I Skara kommun arbetar vi med ett rehabiliterande synsätt. Med detta menas att individen själv ska vara aktiv som möjligt och i största möjliga mån utföra sin ADL (Aktiviteter i Dagligt Liv) självständigt. Individen ska få möjlighet till stöd eller hjälp med de sysslor han/hon inte själv klarar av. Ett rehabiliterande synsätt innebär att ta tillvara på personens resurser och se till det friska i varje individ. Att arbeta med ett rehabiliterande synsätt är dels viktigt för att individen ska behålla sina fysiska förmågor men även för att personen ska känna delaktighet och meningsfullhet i sin vardag.

Ett rehabiliterande synsätt kan innebära:

Att låta personen klä på sig själv, efter egen förmåga. Hon/han klarar kanske tröjan även om det är svårt med strumpor och skor.

Att låta personen gå de sträckor hon klarar av, både inne och ute

Att låta personen vara delaktig vid hushållsarbete, så som städ och tvätt

Att uppmuntra sociala kontakter och vistelse utomhus

Positiva effekter av ett rehabiliterande synsätt kan innebära:

Att när personen själv är delaktig upplever meningsfullhet i sin vardag

Att men genom att vara fysiskt aktiv håller igång inre organ så som hjärta, lungor och tarmar

Att man genom att vara aktiv kan förbättra sömnen, vilket ger mer energi och ork under dagen

AKTUELLA DOKUMENT FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Hälsa- och sjukvård – övergripande lagar, och avtal etc.

Hälsa- och sjukvårdslagen (SFS 1982:763)

Patientsäkerhetslagen (SFS 2010 : 659)

Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet (2011:9)

Socialstyrelsens föreskrifter om egenvård (2009:6)

Regional överenskommelse mellan kommunerna och VGR om tillämpning av föreskriften om egenvård

Regional samverkan: avtal om ansvaret för hälsa- och sjukvården www.vastkom.se

Lokal samverkan: Vårdsamverkan Skaraborg (t.ex. policyfrågor, vårdprogram, utbildningar)
www.vardsamverkanskaraborg.se

Ansvar

Socialstyrelsens allmänna råd om medicinskt ansvarig sjuksköterska (1997:10)

Patientsäkerhetsförordningen (2010:1 369)

Socialstyrelsens allmänna råd om verksamhetschef (enl. 29§ HSL) 1997:8

Vårdprogram

Vårdprogram i Vårdsamverkan Skaraborg:

www.vardsamverkanskaraborg.se

Vårdhandboken med lokala anvisningar

Omsorgsförvaltningen arbetar efter Vårdhandboken och samtliga lokala anvisningar

Vårdsamverkan Skaraborg:

Lokala anvisningar - www.vardsamverkanskaraborg.se (via rubrikerna vårdpolicy-
metodkommitté – lokala anvisningar)